

Izhaja vsako sredo in petek zjutraj.
 Stane za celo leto 15 L.
 » pol leta 8 »
 » četrt leta 4 »
 Za inozemstvo celo leto lir 40.
 Na naročila brez do poslanih naročilne se ne moremo ozirati.
 Odgovorni urednik: Polde Kemperle.

GORIČNA STRAŽA

Št 67

V Gorici, v sredo 5. septembra 1928

Leto XI.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo v naprej. — List izdaje konsorcij »Gor. Straža«. — Tisk Katoliške tiskarne v Gorici, Riva Piazzetta št. 18.
 Uprava in uredništvo: ulica Mameli št. 5.
 St. poš. tek. rač. 11/1147.
 Telef. int. št. 382.

† Ivan Rojec

Gospod je zopet poklical k sebi velikega sina našega rodu, vztrajnega delavca v vinogradu Gospodovem, moža, ki je posvetil celo svoje življenje delu za duhovno in socialno obnovo našega ljudstva, poklical je k sebi č. g. msgr. Ivana Rojca, dekana v Tolminu. Č. g. dekan je umrl v nedeljo, dne 2. t. m. ob 5. uri pop. po dolgi, eno leto trajajoči bolezni. Odšel je po plačilo prav na Gospodov dan, tisti dan, ki ga je celo življenje posebno posvečeval. Z njim smo izgubili moža, ki je 40 let deloval na vseh poljih našega gibanja.

Pok. msgr. Rojec je bil učenec velikega Mahničarja, tovariš apostola Kreka. Sodeloval je že pri »Rimskem Katoliku« in pri predpripravi za prvi Katoliški shod. Kasneje se je udejstvoval pri vsem katoliškem, socialnem in prosvetnem delu. Bil je prvi med tistimi, ki so orali ledino. Veliko se je trudil na zadružnem polju. Trenutnih neuspehov in nasprotovanj se ni ustrašil. Mnogo je trpel, a kljub temu vztrajno delal naprej. Njegovo delo je bilo blagoslovljeno in je doneslo našemu ljudstvu obilo socialnih koristi. Pokojnik se je z vso vnemo udeleževal tudi prosvetnega dela. Kamor je prišel, je to delo oživel, in cela vrsta naših najboljših mož je izšla iz njegove šole. Vdejtvoval se je pri političnem delu. Bil je deželni poslanec in predsednik Slov. ljudske stranke na Goriškem.

Pri vsem tem velikem delu zunaj cerkve pa pokojnik ni zanemarjal svojih stanovskih dolžnosti. Kot dušni pastir je bil naravnost vzor. V farah, kjer je pastiroval, je dvignil versko življenje in pustil v tem oziru neizbrisne sledove svojega dela. Cerkev je bila njegova prva skrb. Kras cerkve, lepe cerkvene slovesnosti in pobožnosti, to je bilo njemu prvo. V spovednici je vztrajno vršil svoj poklic. Prejemanje sv. zakramentov se je v farah, kjer je služboval, podesetorilo. V pridigah je bil oče, svetovalec, znal je tudi jako resno svariti, kadar je bilo treba. Povedal je brez ovinkov na desno in levo, kar je bilo prav. Ustanovil je in vodil z najboljšim uspehom več Marijinih družb. Največji spomenik njegovega dela pa je misijonska hiša na mirenskem gradu, ki se je obnovila po njegovi zaslugi. Od tu dobiva cela dežela velike milosti potom misijonov, ki se vrše v posameznih farah.

Celo življenje pokojnika je bilo združeno z dobrodelnostjo. Pomaгал je vsakemu, kdor ga je zato prosil in kjer je sam uvidel potrebo. Podpiral je dijake in reveže, v njegovi hiši je bil vsak gostoljubno sprejet. Med vojno je posvetil svoje delo skrbi za begunce, katere je obiskoval po taborih, jih tolažil in podpiral. Pri oblastih je posredoval, da se je položaj beguncev zboljšal. Drugim je pomagal kljub temu, da je bil sam v gospodarskih zadregah, ki so mu prizadejale veliko trpljenje.

Mi, ki žalujemo po tej bridki zgubi, ohranimo č. g. msgr. Rojca v hvaležnem spominu. Posnemajmo ga v požrtvovalnem delu za blagor našega ljudstva.

Kaj se godi po svetu?

Zborovanje Zveze narodov.

V ponedeljek 3. septembra se je v Ženevi otvorilo 9. občno zborovanje Zveze narodov. Prvi dan je bil posvečen otvoritvi. Prihajali so diplomati in zastopniki posameznih držav in razpravljali o dnevnem redu zborovanja. Opazilo se je takoj, da manjkata dva važna sodelavca, namreč nemški zunanji minister Stresemann in angleški zunanji minister Chamberlain. Oba sta bolna in zdravniki so jima povedali vsako politično delo. Nemški zastopa mesto Stresemanna državni kancler Müller. V Ženevo je prišel tudi avstrijski zvezni kancler msgr. Seipel kot zastopnik svoje države. Dopotoval je tudi stari znanec v ženevskem svetovnem parlamentu francoski zunanji minister Briand, ki pa je žalosten radi nepričakovane nesrečne smrti svojega tovariša Bokanowskega, francoskega ministra za trgovino. Dolgo so mislili, da letošnje zasedanje ne bo zanimivo radi odsotnosti znamenitih državnikov Stresemanna in Chamberlaina. Bojazen se ni docela uresničilo, ker so prišli drugi kot Müller, Seipel, Briand itd.

Prva seja se je začela ob desetih dopoldne. Otvoril jo je predsednik sveta Procope, ki je po svojem precej dolgem uvodnem govoru, v katerem je izrazil svoje trdno upanje v svetovni mir, odredil volitve v predsedstvo zborovanja. Za predsednika je bil izvoljen Erluf Zahle, danski poslanik v Berlinu. Od 54 oddanih glasov jih je dobil 42. Nato so bili voljeni načelniki šestih odborov. Za predsednika prvega odbora, ki se bavi z vprašanji ustavnega prava, je bil izvoljen italijanski zastopnik Scialoja, za predsednika šestega odbora, to je odbora za politične zadeve, pa so izbrali jugoslovanskega zunanjskega ministra Marinkovića.

Pravo delo se je začelo včeraj. Izmed zadev, s katerimi se bodo zborovalci bavili, je treba omeniti večni spor med Poljsko in Litavsko in takisto večni prepir med Romuni in Madjari radi zemljiške odveze na Sedmograškem. O poteku zborovanja bomo še poročali.

Medtem pa se ozrimo malo nazaj in preglejmo važnejše dogodke, ki so se pretekli mesec izvršili v raznih državah. Kar zadeva

Italijo

moramo omeniti dve bridki izgubi. V ponedeljek 6. avgusta se je ob istrski obali zapadno od Brionskih otokov potopil podmornik »F 14«. Tik pred nesrečo je plul pod vodo. Ko se je dvignil, je zadel ob torpedovko »Missori«, ki ga je tako poskodovala, da se je takoj zopet pogreznil. Mornariško poveljstvo v Pulju je bilo takoj obveščeno o žalostnem dogodku. Poslalo je na kraj nesreče potrebne ladje s potapljači, ki so podmornik dvignile. Delo je trajalo blizu dva dni. Posadki je medtem žalibog zmanjkalo zraka. Vrhu tega so se v podmorniku tvorili strupeni plini, ki so pomorili vse, kar je še ostalo živega. Bil je 27 mrtvih. Težka nesreča, ki je zadela vojno mornarico, je vzbudila povsod čustva sožalja.

16. avgusta pa je umrl znani prekooceanski letalec major Del Prete, ki je v družbi s poveljnikom Ferrarinom preletel velikansko razdaljo Rim - Brazilija brez vmesne postaje. Pri nekem poskusnem poletu v Rio de Janeiro sta oba letalca padla na tla in se precej poškodovala. Del Prete je bil operiran, a je kljub operaciji umrl. Njegovo truplo so prepeljali v domovino, kjer so ga pokopali v njegovem rojstnem kraju Lucca. Ves italijanski narod je žaloval ob njegovi smrti.

Jugoslavija.

V sosedni državi na vzhodu je bil mesec avgust natrpan s političnimi dogodki. Omenili bomo samo najvažnejše.

1. avgusta se je po dolgem odmoru zopet otvorila narodna skupščina. Radičevići in Pribičevići poslanci se seje niso udeležili. Ostali so doma, oziroma v Zagrebu. Skupščina je hitro delala. Rešila je v par dneh vse nujne predloge in sprejela vse pripravljene zakone. Potrdila je tudi (13. avgusta) netunjske konvencije, ki so znamenite po svoji zgodovini. Skupščina se je nato odgodila na jesen.

8. avgusta je umrl voditelj hrvatskih kmetov Stepan Radič. Zadela ga je srčna kap. Strelji v skupščini dne 20. junija so mu posredno škodovali. Hrvatski narod mu je priredil kraljevski pogreb. Očividci pravijo, da je šlo za Radičevo krsto več sto tisoč ljudi.

V splošnem je položaj nespremenjen. Na eni strani stoji vlada, na drugi strani pa so Hrvati in Pribičevići, ki pravijo, da se z vlado nočejo niti pogajati. Kljub temu pa se kažejo sicer še zelo nejasni obrisi nekakega sporazuma med Hrvati in Srbi. Ta sporazum naj bi obstajal v reviziji ustave v smislu široke avtonomije. Stvar je pa vsekakor še zelo nedoločna.

Ako pogledamo po ostalih balkanskih državah, bomo ugotovili marsikaj novega. V Grčiji so imeli volitve, pri katerih je zmagala Venizelosova republikanska stranka s tako večino kot malokdaj kaka stranka v katerikoli državi. V Albaniji so iz republike naredili kraljevino. Dosedanji predsednik Ahmed Zogu je bil oklican za kralja. Italija je prva pravno priznala to novo stanje. Zgledi vlečejo. Pravijo, da se namerava tudi predsednik Turčije oklicati za kralja. Ta vest sicer ni potrjena, celo zanikali so jo, čisto neverjetna pa vendar ni.

Med macedonskimi prekucuhmi se vršijo hudi boji. Dve skupini si stojite nasproti: pristaši ubitega generala Protogerova in pristaši Vanče Mihajlova. Bojujeta se pa ne z besedami temveč z bombami in puškami. Na obeh straneh jih je že mnogo padlo. Listi so prinesli celo vest, da je padel tudi Mihajlov. To pa najbrž ne bo res.

Boji med Macedonci resno ogrožajo položaj sedanje bolgarske vlade. Zunanji minister Burov in predsednik sobranja Cankov namreč zahtevata od ministrskega predsednika, naj odslovi vojnega ministra Valkova, ki je v pretesni

zvezi z Macedonci. Valkova pa podpira kralj Boris. Ni še jasno, kako se bo stvar zasukala.

Tako na Balkanu. Ako pogledamo v ostalo Evropo, opazimo povsod neko prikrito gibanje. V Nemčiji se socialisti in komunisti bojujejo proti oboroževanju na morju, v Rusiji dviga opozicija zopet glavo. Izgnanec Trocki dobiva polagoma svojo prejšnjo veljavo. Pripravljajo se veliki dogodki.

Za svetovni mir.

Najvažnejši mednarodni dogodek preteklega meseca pa je čisto gotovo bil podpis Kelloggove protivojne pogodbe. Podpis se je izvršil v Parizu 27. avgusta. Zastopniki 15 držav so se zbrali in s svojim podpisom v imenu svojih vlad slovesno obljubili, da ne bodo nikdar več začeli nobene vojne. Vojna bo od sedaj naprej dovoljena, tako so rekli, le kot obrambno sredstvo. Seveda, če ne bo nihče napadal, se nikomur ne bo treba braniti.

Po podpisu je Kellogg povabil vse države na svetu, s katerimi je severna Amerika v diplomatskih stikih, naj tudi one podpišejo pogodbo. Francozi pa so povabili Rusijo. Mnogo držav se je že priglasilo za podpis. Tudi sovjetska Rusija je pristala na to, čeprav s pristavkom, da je pogodba zelo pomankljiva.

Ameriški zunanji tajnik Kellogg se je iz Pariza odpeljal na Irsko. Vabili so ga v London, pa je odklonil, češ, da ne utegne. Niti na angleško ozemlje ni hotel stopiti. Na Irskem je ostal par dni. Ta njegov korak je kaj malo v skladu z načeli, ki so jih par dni prej zakonili v Parizu.

Sklep.

Z zborovanjem Zveze narodov, ki smo ga v uvodu omenili, se je pričelo jesensko politično življenje. Da bi bilo koristnejše za človeštvo, kot je bilo dosedanje!

Okno v svet.

Calles odstopi.

Mehikanski predsednik Calles je izjavil, da bo 30. novembra neprikljono odstopil kot predsednik republike.

Jugoslavija in Kelloggova pogodba.

Jugoslovanska vlada je sporočila Kelloggu, da je pripravljena podpisati protivojno pogodbo.

Francoski minister smrtno ponesrečil.

Francoski trgovinski minister Bokanoški se je vozil z letalom iz Toula proti Parizu. Med potjo se je letalo pokvarilo, padlo na tla in se vžgalo. Ko so čez dve uri ogenj pogasili, so našli trupla ministra in štirih letalcev čisto sežgana. Nesrečne žrtve so prepeljali v Pariz.

Dva poslanca aretirana.

Jugoslovanska narodna skupščina je pred razstankom dovolila sodišču, da postopa proti poslanca ma Tomi Popoviću (radikal) in Dragotinu Jovanoviću (Luni (demokrat), ki sta bila na sumu, da sta podpihovala atentatorja Punišo Račića. V ponedeljek 3. septembra pa je preiskovalni sodnik dal oba osumljenca zapreti. Oba bosta obtožena umora ali poskušene umora. Ako sta kriva, ju čaka težka kazen, morda celo smrt. Sodna obravnava se bo vršila proti koncu tega meseca.

Rusija in Kelloggova pogodba.
Tudi sovjetska Rusija je sklenila podpisati Kelloggovo pogodbo in je francoski vladi že odgovorila v tem smislu.

Kellog na Irskem.

Ameriški zunanji tajnik Kellogg je iz Pariza odpotoval naravnost v irsko glavno mesto Dublin. Zanimivo je dejstvo, da na angleško ozemlje ni niti stopil, čeprav so ga vabili v London. Rekel je, da ne utegne. Visoki politiki izvajajo iz

tega, da razmerje med Anglijo in Združenimi državami ni najbolj prijateljsko.

Albanija — kraljevina.

Albanija je vendar postala kraljevina. Ustavodajna skupščina je sprejela zadevni sklep v soboto 1. septembra. Sklep je bil soglasno sprejet. Nato je posebna deputacija poslancev šla k predsedniku Ahmedu Zoguju in mu ponudila krono. Zogu je krono sprejel. Še isti dan je prisegel na ustavo.

DNEVNE VESTI.

† Msgr. Ivan Rojec.

Grob se vrsti za grobom; komaj eden zaraste, že se odpre drugi. Najboljši možje, utrjeni od dela, zapuščajo naš rod.

Nele Tolmin, ampak vso našo deželo je pretresla bridka vest, da je v nedeljo popoldne nenadoma umrl g. tolminski dekan, zadet od srčne kapi. Blagi pokojnik je bolehal že od lanske kvaternice. Pri veličastnem, euharističnem kongresu v Tolminu je čutil prvi močni napad. Letos sredi januarja je bil prizoran leči. Zdravil ga je z vso skrbjo spretni zdravnik dr. Serjun iz Tolmina. Le njemu in izredno skrbni postrežbi se imamo zahvaliti, da je monsieur živel še pol leta po nastopivši krizi. Bolnik je navidezno okrevljal, a upanja na popolno ozdravljenje ni bilo več. Vkljub težki bolezni je bil še redno na nogah in je celo maševal na Veliki Šmaren in preteklo nedeljo.

Neumorno je vršil uradne posle, se zanimal za tekoče dogodke in se celo namenil, da bo na usodni dan obiskal g. župnika v Volčah. V nedeljo pod večer okrog 5h je napisal še tri krstne liste in izredno dobro razpoložen šel na dvorišče. Mahoma je zavpil in se nagnil. Smrt je nastopila ob 5 $\frac{1}{2}$ h trenutno vsled srčne kapi.

Kakor hitro so zvedeli Tolminci o nenadni smrti, so z izredno ljubeznijo in odkritim sočutjem hiteli v župnišče, kjer so našli blagega g. dekana — mrtvega. Neštete množice ga hodijo kropiti in moliti za njegovo dušo. Cel gozd vencev in rož krasijo njegovo zadnje ležišče, molitve in jok donijo proti nebu. Pokojni monsieur je bil vsled odkritega značaja, odločne močatosti, blagega srca, izredne duhovitosti in neumorne delavnosti visoko spoštovan povsod.

Rojen je bil 1866. leta 26. marca pri Sv. Juštu v Trstu, kjer je bil njegov oče kot mehanik zaposlen v ladjedelnici. Ko se je družina preselila v Sovodnje, je pokojni študiral gimnazijo in semenišče v Gorici. S pridnostjo in nadarjenostjo si je prisvojil bogato izobrazbo, ki jo je posvečal v korist izročnih

duš in delovnega ljudstva. Kaplanoval je v Solkanu, pastiroval kot kurat v Biljah, osem let je bil župnik v Mirnu in od 18. aprila 1915. je postal dekan v Tolminu.

Neprecenljive so zasluge, ki jih ima blagi pokojnik za dušno pastirstvo. Dolgi vekci bodo občudovali njegovo socialno delavnost: Mirenski grad in Čevljarska zadruga sta v glavnem njegovo delo. Koliko je storil za begunce in Tolmince — vedo povedati le tisti, ki so čutili njegovo neizmerno ljubezen in skrb.

V imenu celega našega rodu se potrti sklanjamo nad njegovim svežim grobom in prisrčno prosimo Vsevednega, naj dodeli plačilo in večni pokoj zvestemu služabniku, ki je v nesebičnem delu posvetil svoje velike zmožnosti Bogu in trpečemu ljudstvu. Naj mu sveti večna luč!

Romarski shod.

Na Vitovljah v cerkvi M. B. bo na Mali Šmaren običajen romarski shod z dvema sv. mašama in sicer ob 6 $\frac{1}{2}$ in ob 10h. Romarjem bosta dva spovednika na razpolago.

Pobožnost prvega petka

za moče in fante bo 7. septembra ob 8. uri zvečer pri Sv. Ivanu. Opozorite na to tudi prijatelje in znance.

Vodstvo Apostolstva molitve.

Premeščeni učitelji.

V notranjost države so bili premeščeni še sledeči učitelji in učiteljice: gđc. Olga Čus iz Gorice v okolico Rima, gđc. Jelica Križman iz Šempasa v Umbrijo, g. Kazimir Saunig iz Ozeljana v Umbrijo.

Zveza manjšinskih časnikarjev.

Zadnji dan manjšinskega kongresa v Ženevi se je ustanovila Zveza manjšinskih časnikarjev. Za predsednika je bil izvoljen urednik »Goriške Straže« poslanec dr. Engelbert Besednjak.

Zobozdravnik dr. Lojze Kraigher sporoča, da sprejema pri Sv. Luciji ob Soči mesto v nedeljo dne 9. t. m. že v petek popoldne in v soboto dne 8. t. m. dopoldne.

Ob desetletnici.

(Piše Jože.)

Neusmiljeno je pripekalo avgustovo solnce leta 1918. na golo ravnino severnovzhodno ob mesta Subotsko v grški Macedoniji. Naša timočka divizija se je nahajala na dotični planjavi v rezervi. Svoje šotore smo kolikor mogoče zakrili z uro daleč privlečenim vejevjem, da vsaj deloma premostimo bolgarske, avstrijske in nemške letalce. Pod šotori smo spali, čistili puške in se menili.

Pa pravi Bogdan iz Aleksinja:

»Da znaš, podnaredniče, od leta 1912. sem bil doma komaj teden dni, toliko sem imel dopusta. Borili smo se dvanajstega leta proti Turkom, nato proti Bolgarom. Ko smo s temi sklenili mir, je šla naša divizija na albansko mejo proti Kačakom. Od tu sem dobil teden dni

dopusta, a ga še nisem dobro užil, ko sem moral iti proti Švabi. Dobro je šlo, v Budim bi prišli, da nas niso zopet napadli Bugari, majku jim...«

»Kako pa je bilo skozi Albanijo,« sem ga prekinil.

»Eh brate, iadna mi majka, koliko smo tu pretrpeli. A ne samo mi, tudi naš čika Pera (kralj Petar) je z nami trpel. V zasneženih albanskih gorah smo si neke noči greli premrzle ude. Lačni smo bili, a pri ognju si nismo upali jesti. Vsak se je bal, da ga ne bi drugi prosil za delitev skromnih ostankov za želo. Pri ognju je sedel tudi čika Pera. V vojaško suknjo je bil zavil, kosmat v obraz, prepadene oči je imel. Rekel je, da je lačen. Imel sem pod suknjo še kos kruha, za katerega sem dal Albancu banku (10 dinarjev). Ali bi ga dal čiki ali ne. Zasmilil se mi je v srce, izvlekel sem kruh in ga ponudil kralju.

Wilfan petdesetletnik.

V četrtek 30. avgusta je slovenski tržaški poslanec dr. Wilfan obhajal petdesetletnico svojega življenja.

Liublanski jesenski velesejm, ki mu pravijo »Ljubljana v jeseni« se je otvoril v soboto 1. septembra. Isti dan se je v Domžalah otvorila ljubljanska oddajna radio-postaja, ki je dozdej delala samo poskuse.

Cena moke.

Deželna živilska komisija je določila, naj se od 1. septembra dalje prodaja kvintal moke po 168.— Lit.

Veliki fašistovski svet

se bo zbral k zasedanju 17. septembra zvečer. Obravnaval bo važne zadeve.

Sled o Amundsenu.

Neka ribiška ladja je našla na morju med Spitzbergi in Skandij navij del letala, ki so ga spoznali za del Amundsenovega letala »Latham 47«. Sedaj je skoraj gotovo, da se je Amundsen ponesrečil.

Prefekti v Rimu.

Ministrski predsednik Mussolini je poklical vse prefekte v državi k sebi, da mu podajo poročilo o razmerah in da prejmejo navodila. Prvi so prišli na vrsto prefekti iz Julijske Krajine.

Truplo Del Preteja v Italiji.

V četrtek 30. avgusta je prekooceanski parnik »Conte Rosso« pripeljal v Genovo truplo letalskega majorja Del Preteja, ki je umrl v Rio de Janeiro. V Genovi je krsto sprejel general Balbo, ki ga je spremljal general De Pinedo. Velikanska množica ljudi je šla v sprevedu, ko so krsto peljali na vlak. Prepeljali so jo v pokojnikovo rojstno mesto Lucca.

Huda nevihta v severni Italiji.

Pretekli četrtek je nad Monzo v severni Italiji divjala strašna nevihta, ki je napravila velikansko škodo. Trgala je strehe, rušila zidove in hiše in razdrta telefonske in brzojavne zveze. Poleg tega je 9 ljudi mrtvih in kakih 50 ranjenih.

Častniki v inozemstvu.

Vojno ministrstvo je razpisalo natečaj za nekaj častnikov, ki bi hoteli iti v Anglijo, Nemčijo ali v Jugoslavijo, da bi se naučili angleščine, nemščine ali srbohrvaščine. Natečaj velja samo za aktivne častnike v stalni službi.

Politični begunec aretiran.

Policija je aretirala političnega begunca Cezaria Rossija, ki je skrivaj prišel preko meje v Italijo. Z njim je bila aretirana tudi njegova spremljevalka neka Margerita Durand.

Latinica na Turškem.

Turška vlada je sklenila opustiti staro turško pisavo in vpeljati latinico. Ta sklep se že izvaja. V šolah se sedaj poučuje samo latinica.

»Krasin« na Spitzbergih.

Sovjetski lomilec ledu »Krasin« je že priplul v Kraljevi zaliv, odkoder se bo kmalu podal na iskanje ostalih ponesrečencev.

Na rusko-poljski meji

se je zadnje dni preteklega tedna vršil pri Lubinczu spopad med tihotapci in ruskimi obmejnimi stražami. Štirje stražniki so bili ustreljeni.

Ladja brez posadke.

Nemci so zgradili oklopno ladjo »Zähringen«, ki se lahko vodi iz daljave. Pri poskusih je šla vsa posadka na drugo ladjo. Na brezžično povelje se je prazna oklopnica začela premikati, se zavila v gosto meglo, spuščala rakete itd. Par ur so se vršili ti neznanski poskusi. Nato je posadka šla zopet na krov in ladja je odplula v pristanišče.

Velike goljufije v Nemčiji.

Hugo Stinnes mlajši, ki ga smatrajo za najbogatejšega moža Nemčije, je bil aretiran. Obdolžen je, da je sleparil pri nemških državnih zadolžnicah in s tem oškodoval državo za par deset milijonov. Nemška javnost zelo napeto čaka na razpravo.

Odprava vizuma med Nemčijo in Italijo.

S 15. septembrom stopi v veljavo dogovor, ki odpravlja vizum na potnih listih za potovanje med Nemčijo in Italijo. Od sedaj naprej bo zadostoval navaden potni list. Za italijanske kolonije pa ostanejo določbe o vizumu v veljavi.

Tajna tiskarna odkrita.

Rimski »Giornale d'Italia« poroča, da so orožniki odkrili v Albaniji tajno komunistično tiskarno, ki je tiskala list »L'Unità«. Orožniki so zaprli kakih 60 ljudi, ki se bodo morali zagovarjati pred posebnim sodiščem za varstvo države.

Amnestija v Avstriji.

Avstrijska vlada je sklenila predložiti državnemu zboru o priliki desetletnice republike zakon o amnestiji za politične zločince. Te amnestije naj bi bili deležni tudi tisti, ki so bili obsojeni radi lantskih julijskih izgredov.

Ford v Carigradu.

Ameriški tvorničar avtomobilov Ford namerava zgraditi v Carigradu veliko tvornico avtomobilov. Izdelke te tvornice bo pošiljal na Balkan in v Rusijo.

Pomanjkanje sena na Ogrskem.

Ogrska vlada je za 50 odstotkov znižala carino na krmo za živino, ker krme doma silno primanjkuje.

Število iznajdb v enem letu.

Nemški državni patentni urad je objavil statistiko iznajdb za l. 1927. Javljenih je bilo 15.265 iznajdb. Od teh odpade sorazmerno največje je število na elektrotehniko, namreč 1909. L. 1913. je bilo patentiranih samo 5000 iznajdb.

prije,« sem se obrnil na drugega vojaka.

»Eh, podnaredniče, šta da Ti pričam. Za teden sem se hotel oženiti s svojo divno Jelo. Pa Ti pride tambur in me kliče na vojsko proti Švabi. Pustil sem Jelo in motiko, vzel sem puško in hajdi na Cer. Eh pa smo jih Švabe. Nimam drugega, da Ti pričam.«

»Ali boš še videl Čuprijo in Jelo,« sem ga vprašal.

»Ako Bog da, še ju bom videl, kajti Bog čuva Srbijo, čika Pera pa Čuprijo (Čuprija pomeni v turškem jeziku most). Jelo bom videl, ako je ostala zvesta, zagrlil jo bom in peljal pred popa, ako pa je nezvesta, ji bom zasadil nož v srce.«

In Mitar iz Zaječara se je obrnil name in rekel: »Podnaredniče, pričaj nam Ti, ki vedno čitaš novine. Ali bo kmalu konec vojne, ali bo mo kmalu prišli domov? Dalje.

»Pričaj kaj Ti, Milane iz Ču-

UTRINKI.

V deželi jutranjega solnca.

Japonska se imenuje dežela vzhajajočega solnca. Dasi vlada v njej še tma paganstva, vendar se izpreobračajo ugledni učenjaki in dostojanstveniki ter vstopajo v katoliško cerkev.

Zadnji mesec je kardinal Van Rossum krstil nadarjenega japonskega umetnika Ryobo Okuda. Slovesnosti je prisostvoval tudi prvi japonski škof Hayasaka. Pesnik je zložil prekrasen spev v čast Materi božji. Pri krstu je dobil ime Pavel.

Socialni teden ital. katolikov.

Da se poglobi apostolsko delo med katoličani in da se zarišejo nove smernice, prirejajo italijanski katoličani vsako leto takozvani socialni teden. Dne 3. septembra so v veliki dvorani univerze Presvete ga Srca v Milanu otvorili 15 socialni teden.

Predavanj se udeležuje zelo številčno zastopstvo iz vseh pokrajin. Pred otvoritvijo je pozdravil udeležence nadškof kardinal Tossi iz Milana in opisal važnost socialnega tedna. Apostolski poslanik iz Carigrada je udeležencem podelil blagoslov, nakar so se začela predavanja, ki bodo trajale cel teden.

Naravoslovci in vera.

Znameniti naravoslovec dr. Denert se je v svoji knjigi »Die Religion der Naturforscher« (Vera naravoslovcev, 5. izd. Berlin, 1901) bavil z verskim prepričanjem naravoslovcev. Pregledal je življenje 300 najvažnejših naravoslovcev od starega veka do naših dni in je došgal sledeče: Pri 38 naravoslovcih

ni mogel ugotoviti njihovega verskega stališča. Od ostalih 262 je 242 verovalo v božanstvo ali v Boga, 20 pa jih je bilo brezbožnežev.

Naštetimo par naravoslovcev, prepričanih katoličanov: Kopernik, Kepler, Newton, Cuvier, Faraday itd. To so imena, ki jih pozna vsak omikan človek. Lep dokaz tvorne moči katolicizma.

Euharistični kongres v Sidneyu (Avstralija).

V ponedeljek 3. septembra se je otvoril v avstralskem mestu Sidneyu svetovni euharistični kongres. Ti veličastni shodi v čast presvete Euharistiji se ponavljajo vsako leto. V spominu nam je lanski veličastni kongres v Čikagi (Amerika). Letos je deležna te časti Avstralija. Iz Evrope, Amerike, Afrike in Azije so vozili veliki parniki cerkvene kneze in verne katoličane. Iz Neapolja je odplul že pred mesecem parnik »Orama«, na katerem se vozi papežev zastopnik kardinal Ceretti iz Rima. Tudi nemški škofje so poslali svojega delegata škofa dr. Berninga iz Osnabrücka.

Kongres se je otvoril s slovesno pontifikalno mašo, katero je daroval odposlanec kardinal Ceretti. Kongresu prisostvuje ogromna množica. Govore in petje bodo po vsem svetu raznašali radio-aparati, ki so bili nalašč napravljeni v ta namen. Po slovesni maši je papežev zastopnik otvoril kongres. Odklenil in odprl je vrata katedrale in izročil stolnici zlat kelih, ki ga je daroval sveti oče. Kristus-kralj praznuje svoj triumf tudi v oddaljeni Avstraliji.

sošolec novomašnika, dal spoznati velikost in dostojanstvo duhovnika redovnika. Pevski zbor pod velespretnim vodstvom g. K. Bratina je izvajal na novo priučeno mašo Mavovo: Missa Serafica. Pevskemu zboru gre tudi čast in zahvala za ves trud okinčanja župnije s slavoloki, posnemanja vreden vzgled, kako naj se sprejme in počasti rojak, duhovnik novomašnik.

Novomašniku, č. gospodu Veneslavu Vrtovcu, kličemo skoroda solznih oči: »Oče, nikar ne pozabi v svojih molitvah tudi svoje — naše domače misijonske pokrajine! Tvoje dobre starše pa, ki so kat. cerkvi dali že tri redovnike in pripravljajo sedaj še zadnjega Benjaminka v isti vzvišeni stan, naj Vsemogočni nebeško poplača ter jim da vrednih posnemovalcev.

Erzelj nad Vipavo.

21. avg. smo ob veliki udeležbi spremili k večnemu počitku 82 letno Alojzijo Pregelc, mater gostilničarja. Doma je bila iz spoštovane rodbine Žgurjeve iz Podrage ter je bila sestra pok. župnika hrenoviškega gosp. Žgurja. Letos je 50 let odkar ji je umrl mož Valentin, torej je čakala zlati jubilej vdovstva, kar je pač redkost. Bolehala je več let. Blagi in tihi trpiniki večni mir!

Dornberg.

Kakor drugod tako je tudi pri nas strašna suša uničila deloma že vse pridelke. Le tu pa tam se še kak kot vinograda upira ter čaka dežja. Dne 21. t. m. smo imeli še precej dežja, a vse to za polje prepozno, za vinograde pa malo. Težka je gospodariu misel na prihodnost, kam naj se obrne s številno družino, ki je že itak stiskana. Davki vedno večji, letine vedno slabše — odkod izhod, to je vprašanje! Naše ljudstvo že trpljenja polno malo premišlja ter se podaja v svet iskat sreče. Toda v redkih slučajih se ti ubožci hvalijo o novi sreči. Večina se pritožuje o večjem pomanjkanju v tujini. Ni izhoda, reče marsikdo. Pa poglejmo: dne 19. m. m. smo imeli običajni ples v Zaloščah. Plesalo je staro in mlado. Človeka je sram, ko vidi stare matere v pričo svojih otrok v plesnem hlevu. Kaj naj potem otrok počne! Za 15. september se že spet bije bitka med gostilničarkami in gostilničarji, kdo naj prvi zapleše — a je malo upanja, da bi ženske takrat zmagale, vkljub temu, da so pri tem igrale že večje vloge. Ljudstvo, spreglej in nehaj s tem nošenjem in zapravljanjem, kajti časi so zares resni.

Komen.

Ena najlepših in velikih cerkva na Goriškem je župna cerkev sv. Jurja v Komnu. Ker je bilo prvotna cerkev premajhna so jo v sredini 18. stoletja posuli in l. 1768. pod g. dekanom Štefanom Kemperlom na novo sezidali. Dolga je 34 m, široka 14 m, visoka od znotraj pod stropom 15 metrov. Znotraj je bila lepo poslikana l. 1900. Ima pet marmornatih oltarjev, od katerih je glavni altar sv. Jurja postavljen pod g. dekanom Cucičem l. 1773., pravo monumentalno delo. Tak altar s tako dovršenimi kipi bi delal čast vsaki stolnici.

Manjkal je tej cerkvi še primeren križev pot. Prejšnji, ki je bil najbrž tako star kakor cerkev, je bil premajhen in že precej razpadel, in ni delal cerkvi nikake časti. Zato je naš preč. g. dekan Bogomil Nemeč, ves vnet za čast božjo in za lepoto hiše božje, pozival farane za nov križev pot. In res, s prostovoljnimi darovi se je nabrala skoro zadostna svota, da smo nov križev pot naročili. Pohvalno moramo omeniti, da so nekatere osebe darovale po 100 Lir, nekatere po 500 Lir in nekatere še več.

Ortopedični zavod A. ZECCHI
Turin - Via Roma 31/1 - Turin
Apaat Ze cchi ustavi
KILO
Srčna zahvala
dveh zakoncev z Beneškega.

Gospa Salute in gospod Josip D'Alpaos, b. vajoča v Garna d'Alpaogo, pokr. Belluno, nam pošiljata svoji fotografiji s pooblastitvijo, da lahko objavimo njuno zahvalo za blagodejno zdravstveno stanje, ki sta ga dosegla s posebnim aparatom ZECCHI, katerega lahko brezplačno poskušate prizadete osebe - moški, ženske, otroci - pri priznanem ortopedu v naslednjih dneh v sledečih krajih:

GORICA: v sredo 12. in četrtek 13. septembra, hotel »Angelo d'oro«.

TRST: v petek 14. septembra, hotel »Moncenisio«.

PULJ: v soboto 15. septembra, hotel »Miramare«.

ZADER: v nedeljo 16. in ponedeljek 17. septembra, hotel »Vaporetto«.

REKA: v torek 18. in sredo 19. septembra, hotel »Riviera«.

Št. PETER na Krasu: v četrtek 20. septembra, gostilna Rebec.

TRŽIČ: v petek 21. septembra, Albergo al Cervio.

Podobe, 75 cm široke, 105 cm visoke je slikala po Fuglu slikarica gđa Ema Gallovich v Trstu. Slike so vzor prave cerkvene umetnosti in vse izražajo bolelost in trpljenje Jezusovo. Ena je lepša od druge in ko jih človek gleda, se nehoti zatopi v pobožno premišljevanje.

Okvirji iz orehovega lesa so visoki 190 cm. Izdelani so v Gorici po načrtu g. inž. Cecuta v slogu cerkve. Lično delo, dovršena rezbarija in pozlačenje delajo čast mojstru.

Brestovica.

Dobili smo 4 nove zvonove, ki so bili v nedeljo sv. Lavrencija slovesno blagoslovljeni. Kumovali so g. Fr. Antoni, veletrgovec, g. Lavrencij Rebula, pek, njihovi sinovi, g. obč. načelnik Iv. Rogelja in Al. Antoni. K tej izvanredni slovesnosti je prihitel tudi bivši vikar, č. g. župnik Jožef Kos, ki je samo s svojo navzočnostjo, poleg tega pa še s prelepim govorom slovesnost zelo povzdignil. Spomin na bridke ure je močnejši kot obratno — na vesele, zato so se Brestovcem ob svidenju s č. gospodom obnovili žalostni spomini; so pač doživeli skupno z njim mnogo — premnogo gorja v barakah v Gmündu, Brucku, Steinklammu. Vsak se je čutil srečnega, če je mogel od č. g. dobiti odgovor na to ali drugo vprašanje. Tudi Selani so izrazili željo, da bi se č. g. morebitne enake slovesnosti prav gotovo udeležil. Hvala vsem — posebno pa botrom. Novi zvonovi naj nam pa priključijo boljših časov! Ravno v teh dneh smo padli (v pravem pomenu besede) pod občino Opatjeselo. Z Opatjeselom nismo imeli nikdar stikov — če pa jih bomo imeli, bo padla prav gotovo marsikatera kletvica na ta račun. Dve tretjini Brestovcev še nista bili nikdar v Opatjeselu. Iz Brestovice v Opatjeselo ne moremo ne s kolesom, ne z vozom in ne z avtomobilom — samo peš ali po zraku. Dandanes ko hitro živimo, pač smemo izreči željo, da nas priklopijo k tej ali oni občini, kamor bomo lahko pohiteli z vozom ali s kolesom. Vzemimo slučaj smrti! V tem slučaju bodo sorodniki rabili en dan, da poiščejo denarja na posodo, en dan da na

Kaj je novega na deželi?

Kronberg.

V soboto, dne 8. t. m. bomo imeli v Kronbergu veliko slovesnost. Ob 10. uri bo blagoslov novih, krasnih orgel, katere je postavila tvrdka Kacin iz Gorice. Po slovesni sv. maši bo običajna procesija. Imamo tudi nove cerkvene klopi, zelo lepe in udobne; delo domačih mizarov mojstrov. Popoldne ob 4. uri pa bo slovesen prenos novega kipa Mater božje iz župnišča v cerkev med petjem, cvetjem in godbo. Pridite pogledat — ne boste se kesali in tudi štrukljev ne bo manjkalo.

Batuje.

Ob sklepu lista nam je došla žalostna vest, da je v Batujah umrl v torek ob 3. uri popoldne idealni in nadvse požrtvovalni prosvetni delavec g. Mirko Mermolja. Pogreb bo v četrtek ob 8. uri zjutraj.

Goče.

Pred enim letom je poročala »G. Straža«, kako so julija lani našli pastirji monštranco, ki je bila tukaj ukradena z Najsvetejšim vred 26. maja 1890. Razbito monštranco smo dali popraviti. Čutili smo dolžnost, da damo zadoščenje razžaljenemu Bogu v isti monštranci, s katero se je zgodil strašni božji rop. V ta namen smo imeli zadoštilno tridnevno od 24. do 26. avg. v čast presv. Srcu Jezusovemu, katero je vodil z vso vnamo preč. g. misijonar Klančnik. Višek slovesnosti pa je bil sklep s pravno procesijo, ki jo je vodil preč. g. dekan vipavski, katere se je vdeležilo poleg desetih gospodov duhovnikov silna množica ljudstva tudi iz drugih far. Že itak lepo cerkev so dekleta krasno in bogato okrasile. Fantje pa so postavili mogočne slavoloke ter jih pomembno okrasili s podobami Srca Jezusovega. Med velikansko procesijo je poleg domačega zbora lepo peval mladi mešani zbor iz Erzelja. Lepa slovesnost, edina te vrste — bo ostala udeležencem v spominu gotovo celo življenje.

Ledine.

Minuli so vroči pasji dnevi. Blagodejni dež je lepo poživil naša polja in njive, da so zopet pozelele. To nam daje novo upanje, da se nam bodo bolj pozni sadeži še dobro obnesli. Z hvaležnostjo se oziramo tja proti Onemu, ki nam je poslal ta blagoslov. — Naša občina ni več samostojna. Priklopljena je kakor tudi druge okoliške občine Idriji. Zelo nerodno bo hoditi za vsako malenkost v dve uri oddaljeni občinski urad. Pa se bo tudi temu treba privaditi.

Naša vas letošnje proleto lepo napreduje. Gasilno društvo si je pozidalo svoj dom za eno nadstropje, kar je lep napredek v sedanjih težkih časih. Lepa je naša vas. Za nas domačine najlepša in najdražja. Pa tudi od drugod radi prihajajo k nam. Le ko bi se kdo našel, ki bi ob nedeljah in praznikih nekoliko posnažil po glavni poti, ki pelje skozi vas, in bi staro s koprivami poraščeno zidovje očesnil. Mi tega toliko ne vidimo, a na tujca, ki pride k nam, napravi to zelo slab vtis.

Velike Žablje.

(Nova maša.) Za nami je Gospodov dan kakoršnega Žablje še niso videle, dan, ki ostane vsem Žabljcem pa tudi vsej ogromni množici ljudstva, ki je od blizu in daleč prihitela na slovesnost nove maše, v nepozabnem spominu. Letos ni bilo na žalost nobenega svetnega novomašnika na Goriškem, pa nam je v nadomestilo nebo naklonilo novomašnika redovnika, menda prvega jezuita v slovenskem Primorju. Kako veselje za srečne starše, ki sta svojega prvorojenca spremljala v cerkev, veselje in čast za obadva č. gg. strica, ki sta mu asistirala pri sv. daritvi, v kako veliko pobudo in duhovni užitek vernemu ljudstvu, kateremu je slavnostni govornik dr. M. Brumat,

znanijo smrt županstvu, en dan, da pokličejo zdravnika iz Komna in en dan v Gorico, da kupijo potrebne potrebščine. Da, hudo je umreti — ali še hujsje je živeti! To stanje je nevzdržno. Kaj pomaga, če se upr. stroški zmanjšajo, ako se pa stroški pri ljudstvu početvorijo?

Ljubinj.

V noči od 21.—22. m. m. se je nebo pooblačilo in tako potreben dež je začel padati na izsušeno zemljo. Padal je v presledkih do poldne. Seveda je bilo tega dežja premalo, da bi oživel vsahli studenci, vendar se lahko reče, da je s tem dežjem suša končana. Čeravno je prišel dež prepozno, pa je upati, da vsaj jesenski pridelki ne izostanejo. Suša nam je pobrala skoraj vse pridelke. Ker je glavni dohodek živina, se bojimo zime, ker bomo morali prodati dosti živine in to za polovično ceno ali pa še ne! — Nekaj letoviščarjev imamo letos tudi v naši gorski vašici. Dosti več letoviščarjev pa bi prišlo k nam in ž njimi tudi nekaj denarja, ko bi imeli na razpolago stanovanja. Seveda pa bi mogli malo bolj paziti na čistost kakor pazimo sedaj! — Cesta, ki pelje v Tolmin, je tudi v takem stanju, da ne bomo mogli kmalu niti peš hoditi! Prosimo zato pristojne oblasti, da se za to malo bolj pobrigajo.

Idrijske novice.

V Spodnji Idriji se nahaja hiralnica sv. Antona, ki jo oskrbujejo usmiljene sestre. Čudna so božja pota! To veliko posestvo je bilo pred letom 1898. daleč okoli znana gostilna, ki se je pa spremenila v hišo dobrote in usmiljenja radi ljubezni do bolnikov sestre Fides, ki je bila poprej lastnica in še sedaj v zavodu živi. V vojnem času je bil zavod poln vojakov, ki so imeli vsled lepega vrta in dobre oskrbe varno zavetje v obližju bojnega polja. Takrat sta bili v zavodu le dve sestri. Ta hiralnica je edina od Ljubljane do Gorice. Največ je bilo bolnikov v njej ob vojnem času: okoli 50, sedaj jih je 24: moških 17 in žensk 7. Za duhovno in izobraževalno stran je dobro preskrbljeno: v zavodu sta sedaj dva duhovnika, živeča v pokoju: č. gg. Ivan Kumar in Ivan Baloh. Vsako sredo pa pride č. g. mons. M. Arko iz Idrije. Za duhovne vaje je zavod zelo pripraven. Lansko leto so imeli tukaj duhovne vaje duhovniki iz dveh dekanij pod vodstvom g. drja Zdešarja. Letos pa dijaki bližnje okolice meseca avgusta pod vodstvom g. Cigoja iz Gorice. Kapelica v zavodu je zelo lepa, za petje skrbi res v dovršenem oziru s. Domicija. Zraven zavoda je lep vrt, prava sreča za bolnike in okrevajoče. Na vrtu sta kapeli luške Matere božje in sv. Antona v nadnaravni velikosti. To je res umetniško delo. Ob nedeljah posebno prihajajo tuji in izletniki iz mesta Idrije in darujejo darove, posebno otroci, malemu angelčku pri kapelici sv. Antona, ki se jim sproti zahvaljuje. Otroci se skoro ustrašijo v kapelici puščavnikovi velikega prešička zraven njega ter zvite kače pri njegovi nogi in občudujejo vso njegovo opravo. V kapelici je tudi zvonček, ki skoro ves dan zvoní in kliče sv. Antona na pomoč; tudi lučice vedno gorijo, v kapelici luške Marije pa vedno teče studenček. Obe kapeli sta obrašeni z lepim bršljanom, gorskimi in drugimi cveticami. Naj bi bile vse prošnjje, ki jih slišita Marija in sv. Anton, uslišane, prošnjje, ki jih k njima pošiljajo zdravi mladimoči popotniki, posebno pa domači bolniki v zavodu, da bi zdravili zavod zapustili — na duši in telesu — zlasti pa, da bi se mali angelček velikokrat v zahvalo priklanjal ter nosil prošnjje pred božji

tron. Naj bi se zavoda posebno tišči spominjali, ki so v njem, posebno zadnja leta, našli tolažbe, zdravja in morda še več, pa so zdaj nanj pozabili. Na istem mestu trpijo sedaj drugi, n. pr. dva slepa, ki sta izgubila vid za vedno od granate, in drugi. Kako rada bi jim hiralnica dala boljše hrano ali kupila kak priboljšek v njihovo veselje, pa zavod nima nobenih sredstev, težko izhaja in bo najbrže moral prenehati. Mnoge občine nočejo ali ne morejo plačevati za svojce, domači so pa marsikateri hvaležni in veseli, da se reveža-trpina odkrižajo. Zavod ni za neozdravljive, nalezljive bolezni. Zatorej prosimo, naj bi se občine spomnile svoje dolžnosti že iz hvalečnosti, da nimajo reveža v domači vasi, pa tudi drugi dobrotniki, saj se v kapelici ni in ne bo nanje pozabilo, da bi jih Bog obvaroval bolezní in jim povrnil dobrote! Naslov: Ospedale Idria di Sotto (Sp. Idrija) Provincia di Gorizia. Prosimo!

Iz širokega sveta.

Biki so ušli.

Iz klavnice v Neaplu je ušlo 24 bikov, ki so povzročili veliko zmešnjavo in strah po ulicah. Nesreče pa ni bilo nobene.

25 jezikov je znala.

Te dni je umrla gospa Jane Ellen Harrison, profesorica jezikoslovja na vseučilišču v Cambridgen. Znala je 25 jezikov.

Spor na vseučilišču v Monakovem.

Na monakovskem vseučilišču je bila radi smrti profesorja izpraznjena stolica za zgodovino. Filozofska fakulteta je predlagala že tri nove profesorje, toda naučno ministrstvo je vse odklonilo, ker so bili vsi predlagani protestanti. Imenovanje protestantov za profesorje zgodovine je po konkordatu nedopustno.

Žalibog.

Nekemu znamenitemu profesorju za notranje bolezni je nekaj pri predavanju v nekem posebno redkem in zanimivem slučaju ušla sledeča opazka: »Obžalujem, da vam pojavov te bolezni ne morem tako razložiti in jasno pokazati kot bi želel, ker se je bolnikovo stanje medtem, žalibog, zboljšalo.«

Črnogorec in Nemka.

O Črnogorcih je znano, da mnogo dajo na duhovnost. Značilen je sledeči. Črnogorec je iskal izgubljeno kozo. Sreča ga mlada Nemka in začne klepetati z njim. Črnogorec je mlad in lep. Nemki posebno usajajo njegove oči in zato mu reče: »Čudovite oči imate Črnogorec! V tvojih očeh vidim ves svet.« — »Tako, ves svet,« je odgovoril Črnogorec, »poglej vendar, ali ne vidiš mogoče tudi moje koze, ki je že dolgo iščem.«

Kakšne so ameriške blagajne?

Velike blagajne ameriških velebank so pravi čudeži moderne trdnjavske umetnosti. Po meter debela vrata se odprejo le, če se pove geslo. Ključi imajo do 56 spremen. Vrata se odprejo samo ob določeni urah. Kdor stika okoli blagajne v drugih urah, je v nevarnosti, da sproži aparat, ki oddaja strupene pline, ali da ga zasuje peščeni dež, ako ni že prej stopil na stik močnega električnega toka. Klijentom banke napravijo odtise prstov. Ako ima kak tak klijent kaj opraviti pri blagajni, ga spremlja straža petih mož, ki so oboroženi z revolverji in bombami. Straža pozvoni pri najmanjši sumljivi kretnji in takoj se zaprejo vsa vrata v poslopju. Dvigala obstanejo. Pod zemljo se je nemožne prekopati do blagajne, ker posebni aparati javljajo vsak najmanjši šum. Proti takim varnostnim pripravam so vlomilci skoraj brez moči.

2000 let staro mesto.

Južnofrancosko mestece Carcaçonne je te dni obhajalo dvatisočletnico svojega obstanka. Ta dogodek so zelo slovesno obhajali.

Giolitti v gledališču.

Iz pokojnega ministrskega predsednika so se ljudje radi norčevali. Nekdaj je neki igravec v gledališču Costanzi v Rimu predstavljal Giolittija v njegovih najsmušnejših položajih. Pokazal je vse njegove značilne kretnje in posnemal njegov glas. Zadel ga je tako dobro, da je ves Rim drl v tisto gledališče in se krohotal. Giolitti je bil takrat ministrski predsednik. Ko je zvedel za predstave, je šel tudi sam tja in se zelo prisrčno smejal. Zameril ni. Nasprotno! Med odmorom je šel na oder in poklonil igralcu srebrno tobačnico. Takrat je nekdo potegnil zastor in občinstvo, ki se je hotelo zabavati na Giolittijev račun, je obema burno ploskalo. Tako je znal Giolitti reševati zadeve, ki bi se lahko zanj slabo končale.

Iz vojne.

V ponedeljek je umrl bivši nemški kontraadmiral Mayer-Waldeg, ki je bil ob izbruhu svetovne vojne poveljnik nemške kolonije na daljnem vzhodu Kiančan. Ko so Japonci oblegli Kiančan, je kontraadmiral brezlično brzojavil v Berlin: »Jamčim za izpolnjevanje dolžnosti do skrajnosti.« Dunajska »Neue Freie Presse« je prinesla to brzojavko pod debelo tiskanim naslovom: »Bliznja junaška smrt poveljnika v Kiančanu.« Ko je admiral za to zvedel, je rekel: »Umrl bom že, umrl; siliti se pa ne dam.«

Konkurenca prepovedana.

V Rigi, glavnem mestu letske republike, se je število žepnih tatvin nenavadno pomnožilo. Policija dolgo ni mogla najti nobenega sledu. Končno se je nekega dne javila pri policijskem ravnatelju skupina elegantnih gospodov, ki so bili sami znani žepni tatovi, ki pa v tistem času niso imeli s policijo nikakih računov. In ti gospodje so izjavili, da so povzročitelji tistih številnih tatvin sami inozemci in da njih, domačinov, ne zadene nikaka krivda. Oni, domačini, da prosijo slavno policijo, naj kaj ukrene proti tej nesramnosti in naj jih obvarje hude tuje konkurence. Da bo policija prepričana, da so oni nedolžni, zato bodo odšli za nekaj časa na počitnice na deželo. Nato so se častivredni domači uzmoviči poslovali. Policija je kmalu nato priredila obširen lov na žepne tatove in jih mnogo ujela. Ugotovili so, da so »konkurenti« bili res večji del inozemci.

Iz zaporov jih mečejo.

V Nemčiji so pomilostili mnogo političnih kaznjencev. Jetnike so po večini že izpustili iz zaporov. Kaznjenci so povsod radi zapustili ječo. Samo v kaznilnici v Sonnenburgu so se branili iti ven in sicer zato, ker je v zaporih ostal neki Max Holz, komunist, o katerem niso bili še na jasnem ali velja amnestija tudi zanj ali ne. Končno je ravnateljstvo kaznilnice ukazalo paznikom, naj trdovratne jetnike znosijo na cesto. To se je tudi zgodilo. In še zunaj so kričali in ugovarjali.

Po nedolžnem zaprt.

Leta 1908. je bil na Angleškem neki Oskar Slater obsojen na smrt in potem pomiloščen na dosmrtno ječo, ker je bil obtožen, da je umoril neko bogato staro ženo. Letos pa se je proces obnovil, ker se je zdela, da so se takrat izvršile nekatere napake. Sodišče v Edinburgu je obsodbo razveljavilo in Slaterja popolnoma oprostilo. Za nezasluzeno kazen bo vlada dala Slaterju precejšno odškodnino.

Tržne cene

dne 4. septembra 1928.

Česnik kg L. 0.60—0.80; sveže zelje L. 1.20—1.40; korenje L. 1 do 1.20; kumare L. 0.40—0.50; čebula L. 0.60—0.80; rdeča pesa L. 1.20 do 1.40; fižol navaden L. 1.80; fižol koks L. 2.80; salata L. 1.80—2; indivija L. 2—2.20; jajčniki L. 1.20 do 1.40; krompir L. 0.50—0.60; paradižniki L. 0.80—1; redič L. 2—4; špinača L. 1.20—1.40; fižol stročnik L. 2—2.40; vrzote L. 1.20—1.40; bučice L. 0.80—1.20; sveže fige L. 0.60—0.90; limoni kos L. 0.40—0.70; jabolka kg L. 0.80—1.40; hruške L. 1.40—2; breskve L. 1.80—4.60; češplje L. 1—1.20; namizno grozdje L. 1.80—2.20; grozdje »Palestina« L. 2.60—3; sveže maslo L. 14 do 15; presno maslo L. 17—18; mleko liter L. 1—1.10; skuta kg L. 4; jajca kos L. 0.60—0.65.

Valuta.

dne 4. septembra 1928 si dobil:

za 100 franc. frankov	74.40 do 74.70	Lir
za 100 belg. frankov	263.— do 267.—	"
za 100 švic. frankov	366.75 do 368.75	"
za 100 češ.-slov. kron	56.46 do 56.76	"
za 100 dinarjev	33.47 do 33.77	"
za 100 nemških mark	452.— do 458.—	"
za 1 šterling	92.58 do 92.78	"
za 1 dolar	19.03 do 19.09	"
Novci po 20 frankov	72.50 do 74.50	"
za 100 avst. šilingov	266.25 do 272.25	"

Zahvala.

Izrekam mojo najtoplejšo zahvalo Zavarovalnici »L'UNION«, oziroma g. A. Ravniku v Gorici, Via Barzellini št. 2 za takoj cenjeno in izplačano odškodnino za moje pogorelo poslopje.

Priporočam vsakemu to zavarovalnico.

I. r. Pavel Vodopivec, Petelinje 6.

Cerkovnik z večletno prakso, želi zvedeti za kako bolje mesto; govori tudi italijansko in nemško. Naslov pove uprava »Gor. Straže«.

Velika zaloga mrtvaških potrebščin: kompletne pogrebne opreme I. razreda od 300 lir naprej, II. razr. 200 lir, III. razr. 100 lir, otročji pogrebi od 25 lir naprej. J. Saksida, Dornberg 3.

Moderna zlatarna, Corso Verdi šte. 13. — Birmski, poročni in krstni darovi po zmernih cenah. Popravila ur in zlatarskih predmetov izvršujem z jamstvom in hitro. Kupujem krone, srebro, staro zlato po najvišjih cenah.

Ugodna prilika! Proda se luksusni avto Bianchi Tip. 18., krmilo znotraj. Obrnite se na tvrdko Bragalini Corso Em. 24.

RAZPRODAJA!

Velike razprodaje različnega manufakturnega blaga po jako znižanih cenah radi likvidacije ..

RUŠT & FURLAN

AJDOVŠČINA

Zdravnik
za zobe in usta
Dr. LOJZ KRAIGHER
sprejema v GORICI
Piazza della Vittoria šte. 20
in v svoji podružnici
pri **SV. LUCIJI** šte. 35